

تاریخ دریافت: ۸۴/۱۲/۸

پذیرش: ۸۵/۶/۲۵

خصوصی سازی و توسعه ورزش در اندیشه مدیران تربیت بدنی کشور

دکتر سیدمحمدحسین رضوی^۱

چکیده

هدف این پژوهش بررسی دیدگاه‌های مدیران ارشد بخش تربیت‌بدنی و ورزش پیرامون ایجاد توسعه و تحول از طریق خصوصی‌سازی بود. برای نیل به این مقصود ۸ گروه اصلی مدیران بخش‌های ستادی و اجرایی سازمان تربیت‌بدنی، مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری و مدیران باشگاه‌های ورزشی مورد پرسش قرار گرفتند. روش پژوهش مطالعه منابع کتابخانه‌ای و تحلیل مطالعات انجام شده و نیز میدانی و پیمایشی بوده است. در این تحقیق با استفاده از پرسش‌نامه، نظرات مدیران ورزش کشور در رابطه با موضوع تحقیق در خصوص سیاست خصوصی‌سازی و ایجاد توسعه و تحول از طریق آن در تربیت‌بدنی و ورزش بررسی شد. روایی و پایایی پرسش‌نامه در بررسی متغیرهای موردنظر تحقیق مورد ارزیابی و پس از تأیید و وفای، مورد استفاده قرار گرفت.

براساس نتایج تحقیق ۸۷/۱ درصد مدیران ورزش کشور، خصوصی‌سازی را موجب ایجاد توسعه و تحول در بخش‌های مدیریتی دانسته‌اند. در این میان مدیران آموزشی بیشترین (۹۶/۷ درصد) توافق و مدیران اجرایی کمترین (۸۳/۴ درصد) توافق را با این دیدگاه اعلام داشتند.

واژه‌های کلیدی: خصوصی‌سازی، توسعه و تحول، تربیت‌بدنی و ورزش، ورزش قهرمانی.

مقدمه

خصوصی‌سازی به تازگی به سوی جبهه اول اندیشه اقتصادی و سیاسی و به عنوان راهکاری پذیرفتنی برای افزایش تولید و دستیابی به رشد اقتصادی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته حرکت کرده است. در دهه ۸۰، تولید بخش خصوصی در سطح جهان، افزایش یافته است و در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، این افزایش به طور گسترده‌ای، انعکاس رشد ارائه خدمات بوده است (۱۹).

بسیاری از دولت‌ها نیز برای رهایی از بار سنگین ارائه خدمات به اقدامات خصوصی‌سازی روی آورده‌اند. در خصوصی‌سازی، تولید کالاها و ارائه خدمات از بخش دولتی به بخش خصوصی انتقال می‌یابد (۲۲). هم‌چنین خصوصی‌سازی به جریان اصلی اقداماتی تبدیل شده است که بسیاری از کشورهای کمتر توسعه‌یافته مایلند آن را تجربه کنند. کشورهایی که میزان رشد اقتصادی کمتری نسبت به کشورهای با اقتصاد بازار آزاد دارند (۲۳).

دولت‌هایی در سراسر جهان، خصوصی‌سازی را به دلایل مختلفی تجربه نموده‌اند. مؤسساتی نظیر صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و بانک‌های توسعه‌ای به وضوح بر دولت‌های کشورهای در حال توسعه، جهت خصوصی‌سازی بنگاه‌های دولتی به عنوان یک تعدیل ساختاری همه‌جانبه، فشار آورده‌اند. چالش‌های محلی نیز این فشارهای بین‌المللی را تشدید کرده‌اند. این چالش‌ها، عبارتند از: نیاز به تطابق با نیروهای بسیار متغیر بازار، ایجاد فرصت‌های شغلی، افزایش سطوح درآمد و افزایش بهره‌وری و کارایی جهت رقابت در اقتصاد جهانی (۴).

بانک جهانی چنین گزارش می‌دهد که بنگاه‌های دولتی پیشین در کشورهای در حال توسعه، پس از این که به مالکیت خصوصی درمی‌آیند، سریع‌تر رشد می‌کنند و هزینه‌های خود را کارا تر کنترل می‌نمایند. در مطالعات موردی ۴۱ شرکت از ۱۵ کشور که در دهه ۱۹۸۰ خصوصی‌سازی شده‌اند، تحلیل‌گران بانک جهانی به این نکته اشاره دارند که شرکت‌های خصوصی‌سازی شده، دارای بازگشت سرمایه بیشتری بوده و بهبودهایی در کارایی درونی، ساختارهای سرمایه‌ای و به کارگیری منابع فیزیکی و انسانی در پیش داشته‌اند. بررسی ۶۲ شرکت تولیدی مکزیکی خصوصی‌شده نیز حاکی از آن است که آن‌ها، پس از خصوصی‌سازی شدن، قادر به بهبود مدیریت مالی و درآمدهای حاصل از فروش ناخالص خود شده‌اند (۴).

در ایران، انقلاب و جنگ تحمیلی، تصدی دولت را فزونی بخشید و به طور کلی اقتصاد جامعه در اختیار مدیریت دولتی قرار گرفت که کاهش تولید، استفاده غیر اقتصادی از عوامل تولید، نوسانات و توزیع غیربهبوده امکانات ارزی، جایگزینی اهداف سیاسی به جای اهداف اقتصادی، تورم شدید و در نهایت، کسر بودجه و بدهی‌های خارجی برای دولت بود. برای رهایی از این مشکلات، دولت دست به اجرای برنامه‌هایی زد. فشارهای بین‌المللی برای اعطای وام و حذف سوبسید و خصوصی‌سازی، دیگر عوامل گرایش به خصوصی‌سازی پس از جنگ بوده است. متأسفانه خصوصی‌سازی در ایران، یک مدل مشخص و روشنی نداشته است.

مشخص نبودن اهداف دولت و نبود عزمی راسخ برای انجام دادن آن، ابهامات در سرمایه‌گذاری خارجی و تغییرات عمده در متغیرهای کلان اقتصاد کشور، کند بودن و همراهی نکردن سیاست‌های مربوط به مقررات‌زدایی، عدم تدوین اهداف کلی در برنامه اول، عدم تناسب روش‌ها، عدم وجود تحلیلی واحد، از اشکالات مطرح بوده‌اند.

در این پژوهش، موقعیت ورزش کشور به ویژه ورزش قهرمانی و ایجاد توسعه و تحول در آن از طریق خصوصی‌سازی، مد نظر است تا بدین طریق، جهت گسترش ورزش، نزد اقشار مردم و همچنین تحقق اهداف استراتژیک در جامعه بین‌المللی، تحکیم وحدت ملی و افزایش روحیه نشاط و شادمانی بهتر و مؤثرتر گام برداشته شود. در نتیجه محقق، سعی کرد ضمن مطالعه و بررسی ابعاد مختلف خصوصی‌سازی در قلمرو ورزش و روش‌های ایجاد توسعه و تحول در آن، الگوی مناسبی را با توجه به اصول و قانونمندی‌های خصوصی‌سازی، تبیین و ارائه نماید.

از آنجا که محور اصلی پژوهش، بررسی هماهنگی اصول خصوصی‌سازی با توسعه و تحول در ورزش کشور است، محقق بر آن است، زمینه‌سازی مناسب برای جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در فضای ورزش کشور می‌تواند ظرفیت‌های این بخش را برای خدمت‌رسانی بهتر و بیشتر افزایش دهد. در این زمینه، حبیبی (۱۳۷۱) نتیجه گرفت در تلاش برای بهبود وضعیت بنگاه‌های دولتی، خصوصی‌سازی به عنوان تنها راه حل ممکن برای افزایش کارایی اصلاحات اقتصادی و ایجاد تحول و توسعه ضروری است (۲).

مرحله‌بندی اقدامات برای تضمین موفقیت خصوصی‌سازی را بسیار با اهمیت می‌داند. اصغرزاده (۱۳۷۴) نیز توصیه کرد که خصوصی‌سازی برای کسب موفقیت، بهتر است در شرایط رقابتی صورت گیرد و حرکت به سوی ارائه قیمت‌های واقعی باشد. عبدالله‌پور (۱۳۷۴) خصوصی‌سازی همراه با ایجاد بستر فرهنگی در جامعه، ایجاد یک سیستم اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی کارآمد، نظارت و ارشاد و ایجاد بسترهای قانونی و قضایی مناسب، قرین به موفقیت بیشتری خواهد بود. موزانگارا و همکارش (۲۰۰۱) واقع‌گرایی و ایجاد توافق میان سهامداران در مراحل و زمان‌بندی اجرای طرح و افزایش بودجه‌های خصوصی‌سازی را در جریان ایجاد تحول و توسعه از طریق خصوصی‌سازی مهم می‌داند. گلوور (۲۰۰۰) توجه به سوگیری‌های شهروندی، سیاسی و اجتماعی را در جریان خصوصی‌سازی خدمات قابل ملاحظه دانسته است و گوستافن (۱۹۹۹) خصوصی‌سازی اقدامات از طریق انتقال ارایه خدمات سنتی به کارکنان از طریق فرایندهای خصوصی‌سازی را در جریان خصوصی‌سازی توصیه می‌کند.

سهم ورزش در اقتصاد ملی، رابطه مستقیم با میزان سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در بخش ورزش دارد که در شرایط حاضر با توجه به محدودیت‌ها و تنگناهایی که بخش خصوصی برای مشارکت در توسعه ورزش کشور دارد، در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته، بسیار پایین است (۱۴).

به نظر پژوهشگر، ایجاد تعادل و پاسخگویی به نیازهای اقشار جامعه به خدمات ورزشی با میزان سرمایه‌گذاری دولتی در بودجه‌های سالیانه، میسر نبوده و راه حل منطقی و مفیدی که در بسیاری از کشورها تجربه شده است، اجرای مکانیزم سرمایه‌گذاری بخش‌های غیر دولتی و ترغیب و تشویق آنان در این زمینه

بوده که باعث شده است بار مالی دستگاه‌ها، کاهش پیدا کند، از منابع موجود بهره‌برداری کارآمدتری به عمل آید، کارایی فعالیت‌ها گسترش پیدا کند، تجهیز منابع مالی افزایش یابد، درآمدزایی دولت افزایش کند، و سرانجام موجبات ارتقا و کارایی و رشد اقتصادی را فراهم آورد.

از مجموع پژوهش‌های مرتبط با خصوصی‌سازی، نتیجه می‌گیریم که خصوصی‌سازی از روش‌های مؤثر و روزآمد در ایجاد تحول و توسعه در اقدامات دولتی و انجام دادن فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی است و این امر با توجه به گسترش و تنوع خدمات اجتماعی ناشی از توسعه علمی جوامع بشری، اجتناب‌ناپذیر است؛ ضمن این که در این جریان باید به ملاحظات خاصی توجه و عنایت لازم صورت گیرد.

روش‌شناسی تحقیق

در این تحقیق از مطالعات کتابخانه‌ای و تحلیل مطالعات استفاده شده است. روش انجام دادن تحقیق، توصیفی و از نوع زمینه‌یابی پیمایشی است و اطلاعات آن به صورت میدانی و با استفاده از توزیع پرسش‌نامه بدست آمده است.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری تحقیق از مدیران ستادی و اجرایی بخش ورزش کشور است که شامل:

الف) مدیران ستادی ورزش اعم از رئیس، معاون و مدیران کل دفاتر سازمان تربیت بدنی. ب) مدیران کل تربیت بدنی استان‌ها. ج) رئیس فدراسیون‌های ورزشی. د) مدیران تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش. هـ) مدیران تربیت بدنی وزارت فرهنگ و آموزش عالی. و) رئیس تربیت بدنی شهرستان‌های کشور. ز) مدیران باشگاه‌های کشور.

در این تحقیق، نمونه آماری در بخش‌های ستادی تمامی مدیران، محاسبه آماری را شامل شده است. بر اساس بررسی اولیه و تعداد نمونه با اطمینان، ۹۵ درصد و با خطای یک امتیاز بر اساس فرمول مورد نظر ۳۱۰ نفر برآورد و با احتساب ۵ درصد ریزش، تعداد ۳۲۶ نفر نمونه‌گیری شدند. در بخش‌های صفی و عملیاتی با توجه به عدم امکان دسترسی بر همه شهرستان‌ها برای نمونه‌برداری کاملاً تصادفی از روش تصادفی ناحیه‌ای یا خوشه‌ای استفاده شد؛ بدان معنی که از بین ۲۸ استان کشور، ۱۵ استان انتخاب شدند که مجموعاً ۱۲۹ نفر از رؤسای تربیت بدنی را که حدوداً ۴۰ درصد جامعه آماری بوده است، تشکیل داده‌اند.

ابزار اندازه‌گیری

در این پژوهش، وسیله اندازه‌گیری متغیرهای موردنظر، پرسش‌نامه‌ای بود که پس از تعیین اعتبار و روایی آن، مورد بهره‌برداری قرار گرفت. روایی پرسش‌نامه از توزیع از میان ۱۵ نفر از متخصصین و صاحب‌نظران

ورزش و اعمال نظرات اصلاحی آن‌ها، مورد بررسی قرار گرفت. برای اطمینان بیشتر روایی پرسش‌نامه تحقیق از روش تحلیل عاملی و اعتبار محتوی برخوردار گردید.

برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی برای طبقه‌بندی نمره‌های خام، طراحی جدول توزیع فراوانی و محاسبه شاخص‌های پراکندگی، نظیر میانگین، انحراف معیار و واریانس استفاده شده است. از آمار استنباطی برای برخورداری از آزمون‌های پارامتریک و ناپارامتریک و برای تعیین رابطه بین متغیرها از آزمون‌های پارامتریک نظیر کای دو، رگرسیون و ضریب همبستگی «پیرسون و اسپرمن»، و برای مقایسه و تعیین تفاوت نگرش مدیران از آزمون «تی ویومن و تینی» استفاده شده است.

برای محاسبه اعتبار پرسش‌نامه و استاندارد نمودن آن‌ها از دو روش آزمون «آلفای کرونباخ» و «اسپیلت هاف» بهره گرفته شد که اعداد کاملاً قابل قبولی (۹۵ درصد و ۸۰ درصد) را به دست داده‌اند.

یافته‌های تحقیق

در بررسی فرضیه تحقیق، (خصوصی سازی، باعث توسعه و تحول در ورزش می‌شود). دیدگاه‌های مدیران را ابتدا در هشت گروه اصلی بخش‌های ورزش کشور، مشتمل بر مدیران سازمان تربیت بدنی، المپیک، آموزش و پرورش، آموزش عالی، دفاتر ستادی، مدیران کل استان‌ها، رؤسای فدراسیون‌ها و مسؤولین تربیت بدنی شهرستان‌ها و مدیران باشگاه‌های ورزشی ارزیابی کردیم و سپس برای بررسی دقیق‌تر از حیث ماهیت کاری در چهار گروه مدیریتی (ستادی، اجرایی، آموزشی و باشگاهی) طبقه‌بندی شده‌اند. خاطر نشان می‌سازد در امتیازگذاری نمره‌ها و معیار اعتقادی و نگرش مدیران به فرضیه مورد نظر با بهره‌گیری از روش درجه‌بندی لیکرت (۱ تا ۵) عدد ۵ نشانگر حد اکثر اهمیت تأثیرگذاری و عدد ۱ بیانگر کمترین اهمیت تأثیر بوده است. در طبقه‌بندی ارزش‌گذاری کیفی، بیشترین امتیاز به ترتیب در موقعیت شدید، متوسط و ضعیف متمرکز شده‌اند. اطلاعات آماری و محاسبات مربوط به فرضیه مزبور؛ یعنی، ایجاد توسعه و تحول در ورزش از طریق خصوصی سازی مربوط به دیدگاه‌های مدیران در هشت گروه مدیریتی جامعه پژوهش در جدول و نمودار شماره ۱ آورده شده است.

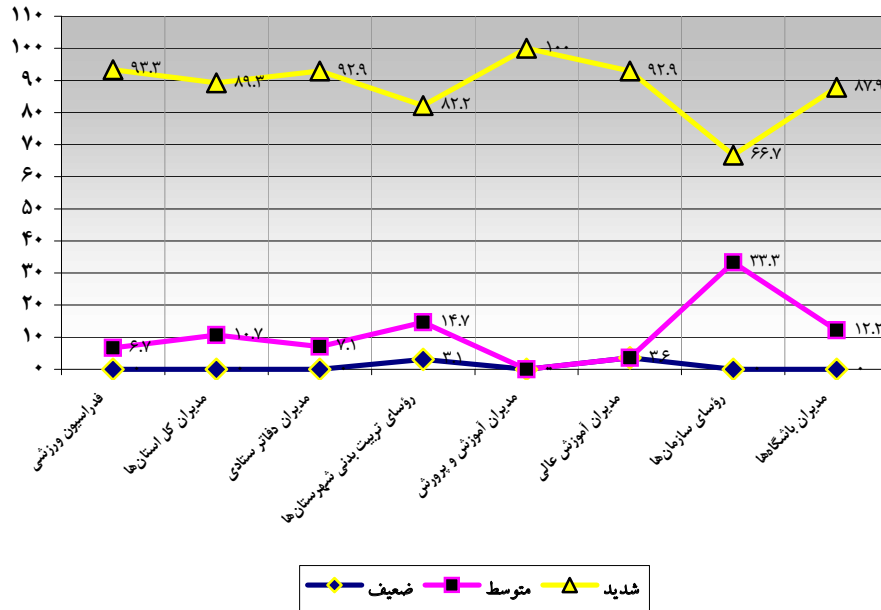
جدول شماره ۱- نگرش مدیران سطوح مختلف ورزش به توسعه و تحول در ورزش با رعایت اصول خصوصی سازی

نوع مدیریت میزان اهمیت	فدراسیون ورزشی		مدیران کل استان‌ها		مدیران دفاتر ستادی		رؤسای تربیت بدنی شهرستان‌ها		مدیران آموزش و پرورش		مدیران آموزش عالی		رؤسای سازمان‌ها		مدیران باشگاه‌ها		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد		
ضعیف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱/۵
متوسط	۲	۶/۷	۳	۱۰/۷	۲	۷/۱	۱۹	۱۴/۷	۱	۷/۶	۱	۷/۶	۶	۴۴/۳	۴	۲۹/۳	۳۷	۱۱/۳
شدید	۲۸	۹۳/۳	۲۵	۸۹/۳	۲۶	۹۲/۹	۱۰۶	۸۲/۳	۲۲	۱۰۰	۲۶	۸۷/۹	۱۲	۶۶/۷	۲۹	۸۷/۹	۲۸۲	۸۸/۱
جمع	۳۰	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۱۲۹	۱۰۰	۳۲	۱۰۰	۲۸	۱۰۰	۱۸	۱۰۰	۳۳	۱۰۰	۳۲۶	۱۰۰

$$\chi^2 = ۲۲/۷۴۴$$

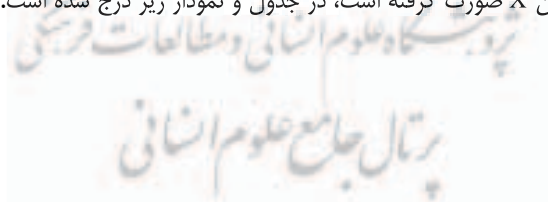
$$df = ۱۴$$

$$p = ۰/۰۶۵$$

نمودار شماره ۱- نگرش مدیران سطوح مختلف ورزش به توسعه و تحول ورزش با رعایت اصول خصوصی سازی

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول و نمودار فوق، مشخص می‌شود که سطوح مختلف مدیران جامعه ورزش در زمینه‌های مختلف شغلی، خصوصی سازی را هماهنگ با توسعه و تحول در ورزش دانسته و بالغ بر ۸۷/۱ درصد نظرات موافق خود را اعلام داشته‌اند. لازم به ذکر است در این بررسی، نظرات مدیران آموزش و پرورش نسبت به سایر گزینه‌های مدیران از برجستگی بیشتری برخوردار است. به نحوی که ۱۰۰٪ آنان، خصوصی سازی را هماهنگ با توسعه و تحول در بخش ورزش دانسته‌اند. همچنین بررسی آزمون کای دو، ارتباط معنی داری بین دیدگاه‌های افراد را نشان نداده است. ($P=۰/۰۶۵$) این امر، مبین آن است که همه سطوح مدیریتی، توسعه و تحول در ورزش را همگام با اصول خصوصی سازی در ورزش دانسته‌اند. برای مقایسه بهتر دیدگاه‌ها و نظرات مدیران پیرامون خصوصی سازی و نقش آن در توسعه و تحول ورزش کشور، اطلاعات آماری و محاسبات مربوط به فرض فوق در چهار گروه مدیریتی که با استفاده از آزمون X^2 صورت گرفته است، در جدول و نمودار زیر درج شده است.

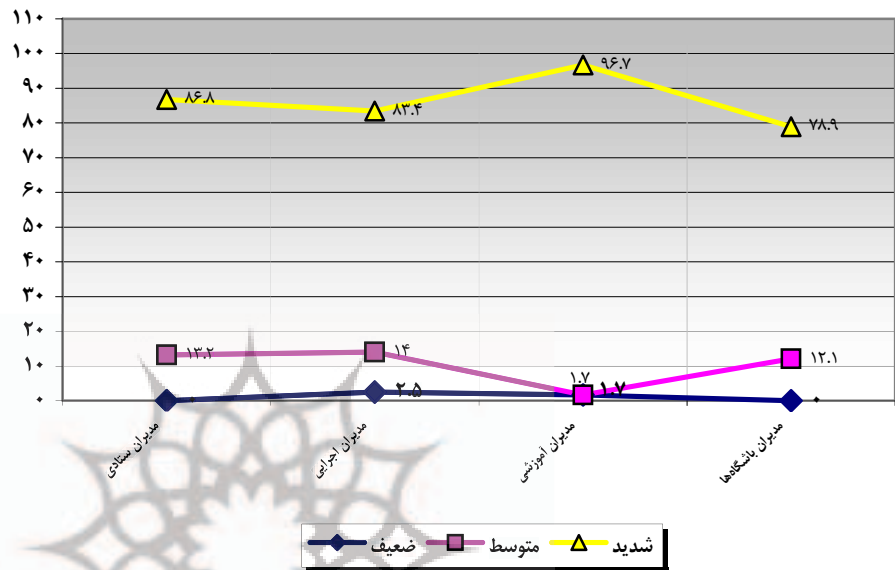
جدول شماره ۲- نگرش طبقه‌بندی مدیریتی بخش ورزش به توسعه و تحول در ورزش با رعایت اصول خصوصی سازی

تفسیر	مدیران ستادی		مدیران اجرایی		مدیران آموزشی		مدیران باشگاه‌ها		جمع کل	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
ضعیف	۰	۰	۲/۵	۴	۱/۷	۱	۰	۰	۱/۵	۵
متوسط	۱۳/۲	۲۲	۱۴	۲۲	۱/۷	۱	۱۲/۱	۴	۱۱/۳	۳۷
شدید	۸۶/۸	۱۳۱	۸۳/۴	۱۳۱	۹۶/۷	۵۸	۷۸/۹	۱۹	۸۷/۱	۲۸۴
جمع	۱۰۰	۱۵۷	۱۰۰	۱۵۷	۱۰۰	۶۰	۱۰۰	۳۳	۱۰۰	۳۲۶

$\chi^2 = ۹/۷۸۰$

df = ۶

p = ۰/۱۳۴

نمودار شماره ۲- نگرش طبقه‌بندی مدیریتی بخش ورزش به توسعه و تحول در ورزش با رعایت اصول خصوصی سازی

داده‌های جدول و نمودار فوق، نشان می‌دهد که اکثر قریب به اتفاق مدیران سطوح مختلف ورزشی با هماهنگی اصول خصوصی‌سازی با توسعه و تحول ورزش توافق دارند. در این میان، مدیران حوزه آموزشی با ۹۶/۷ درصد بیشترین توافق و مدیران باشگاه‌ها کمترین توافق را با این هدف اعلام داشته‌اند. این در حالی است که تنها ۱/۵ درصد با این هدف مخالف و ۱۱/۳ درصد نظری نداشته‌اند. همچنین برمی‌آید که ۸۷/۱ درصد به طور جدی با عامل خصوصی‌سازی و تأثیر آن بر توسعه و تحول ورزش، موافقت داشته‌اند. آزمون کای دو، رابطه معنی‌داری را در نگرش آنان به موضوع نشان نمی‌دهد. (P = ۰/۱۳۴) به عبارت دیگر، همه سطوح مدیریتی با هم توافق نظر داشته‌اند. نتایج آمار توصیفی مربوط به طبقه‌بندی سطوح شغلی مدیران،

نشان می‌دهد که ۷۶ نفر (۲۳/۳٪) را مدیران ستادی، ۱۵۷ نفر (۴۸/۲٪) را مدیران اجرایی، ۶۰ نفر (۱۸/۴٪) را مدیران آموزشی و ۳۳ نفر (۱۰/۱٪) را مدیران باشگاه‌ها تشکیل داده‌اند. بدین صورت نزدیک به نیمی از افراد جامعه آماری را مدیران اجرایی تشکیل داده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

تشخیص ارتباط خصوصی‌سازی و تغییرات حاصل‌شده در عملکردهای مدیریتی، منتج به راهبردی توسعه‌گرا می‌شود که مستلزم آموزش‌های مدیریتی در کنار یا حتی پیش از فرآیند خصوصی‌سازی است (۴). توسعه ورزش و دستاوردهای اقتصادی آن در عرصه‌های مختلف، موجب پیدایش صنعت ورزش شده است. بنگاه‌ها و مؤسسات تجاری، صنعتی و گردشگری در بازاریابی کالا و خدمات خود، ارتباط وسیعی را با عرصه‌ها و رویدادهای ورزشی برقرار کرده‌اند تا حدی که نقش ورزش در توسعه اقتصادی جوامع ملل در قرن بیست و یکم در مقایسه با بازرگانی‌های سایر صنایع در سطح جهانی به عنصری مهم در بازار اقتصادی جهان تبدیل شده است (۱۰).

صنعت در ورزش از ۳۰ سال پیش، رشد بسیاری داشته است. بازرگانی‌های متعدد مرتبط با ورزش از قبیل شرکت‌های تهیه پوشاک، تولیدکنندگان وسایل شبکه‌های رسانه‌ای، میدان‌ها و ورزشگاه‌ها، شرکت‌های بازرگانی بازیکنان تیم‌های ورزشی و مسابقات حرفه‌ای برخی از آنان هستند (۱۰).

بررسی آمارهای ارائه‌شده در طرح جامع ورزش کشور (۱۳۸۲) حاکی از گسترش روزافزون حجم فعالیت‌ها در این حیطه است. تدوین برنامه‌های پنج ساله توسعه افزایش جمعیت و نیاز به گسترش فضای ورزش و شاخص‌های مربوط به آن، تربیت نیروی انسانی، تولید وسایل و امکانات ورزشی، عدم کفایت شاخص‌های کمی و کیفی یا سایر شاخص‌های فرهنگی، نیاز به جذب سرمایه بیشتر برای گسترش و توسعه سلامت از طریق تربیت بدنی و ورزش، تجارت ۱۰۰ میلیارد دلاری تجهیزات ورزشی و سود کلان حاصل از فروش آن در جهان و ... همه ضرورت گسترش فعالیت‌های سایر نهادها و درگیر ساختن مردم در این تجارت کلان جهانی، ضرورت توجه به فرآیند خصوصی‌سازی را روشن می‌سازد (۱).

تحقیق حاضر در راستای گشودن ابوابی برای توسعه مناسب‌تر ورزش، خصوصی‌سازی و مشارکت بخش‌های غیر دولتی را برای ایجاد ظرفیت‌های جدید، و استفاده بهینه از امکانات، بسیار مفید تشخیص داده است. قرائن و شواهد ارائه‌شده در بخش‌های مختلف این تحقیق بر صحت این مدعا دلالت دارد. از مهم‌ترین اقدامات در این راه و گسترش اندیشه خصوصی‌سازی، مفهوم‌سازی صحیح از لحاظ فرهنگی و اجتماعی و همچنین موقعیت اقتصادی نهاد ورزش در کشور است. برای این مهم، تحقیق حاضر دیدگاه‌های مدیران باتجربه ورزش کشور در ۸ گروه را پیرامون ایجاد توسعه و تحول در ورزش از طریق فرآیند خصوصی‌سازی با تأکید بر ورزش قهرمانی بررسی می‌کند که از نتایج آن، چنین برمی‌آید که مدیران ارشد در بخش‌های مختلف شامل رؤسای فدراسیون‌ها، مدیران کل استان‌ها، مدیران دفاتر ستادی، رؤسای تربیت بدنی شهرستان‌ها،

مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش و آموزش عالی، مدیران سازمان تربیت بدنی و مدیران باشگاه‌ها در مجموع با ایجاد توسعه و تحول در ورزش از طریق فرایند خصوصی‌سازی موافقت می‌کنند. هرچند میزان توافق گروه‌های مدیران از رؤسای سازمان‌ها (۶۶/۷٪) تا مدیران آموزش و پرورش (۱۰۰٪) متفاوت بود، آن‌ها در مجموع با ۸۷/۱٪ با اندیشه خصوصی‌سازی و ایجاد تحول و توسعه در ورزش به ویژه ورزش قهرمانی، نظری مثبت نشان دادند.

در نتیجه چنین برمی‌آید که مدیران، راهکار مناسب برای توسعه صنعت ورزش را اندیشه خصوصی‌سازی با مفهوم گسترش فعالیت‌های مردم و کاهش تصدی‌گری دولت در بخش‌های مختلف و کمک دولت به بخش‌های مختلف این فرایند، اندیشه‌ای مثبت می‌دانند. در عین حال، این فرایند می‌تواند زمینه‌های دیگری را برای گسترش فرهنگ تربیت بدنی مردم فراهم سازد.

شواهد تجربی و مطالعات اجرایی سیاست خصوصی‌سازی در کشورهای موفق، نشان داده است که دولت، خود را در فرایند خصوصی‌سازی، بازنگری می‌کند و حد و مرز خویش را در تکالیفی که در بخش ورزش بر حسب قوانین ایجادشده بر عهده می‌گیرد و یا خدماتی را که مورد انتظار مردم است، روشن می‌سازد. همچنین از طریق فرایند خصوصی‌سازی رویه، خطی‌مشی‌ها، رفتارها و عمل‌کردها در بخش دولتی و خصوصی ورزش کشور می‌توانند ارزیابی مجدد شوند تا سرعت، کفایت و شایستگی و توانمندی‌ها، محور تحول، تغییر و انتخاب قرار گیرند. بدین ترتیب حاصل اعمال چنین سیاستی، نظام جدیدی را پی خواهد افکند که هدف اساسی آن، ارتقای کارایی، استفاده بهینه از امکانات، فرصت‌ها و بازدهی کارآمد را در ورزش نشانه می‌گیرد.

بسیاری از محققان نیز مانند احمدوند (۱۳۷۴)، جوانمردی (۱۳۷۴)، حیدری (۱۳۷۷)، طاهری (۱۳۷۹)، صادق‌زاده (۱۳۷۸) خصوصی را همراه با نتایج مثبت گزارش کردند و حبیبی (۱۳۷۱)، خوش‌خیر (۱۳۷۷)، موزانگارا و همکارش (۲۰۰۱)، گل‌دور (۲۰۰۰) و گوستافن (۱۹۹۹) خصوصی‌سازی را همراه با توسعه معرفی نموده‌اند. در عین حال، همه آن‌ها اشاره داشتند که فرایند خصوصی‌سازی در صورتی می‌تواند با موفقیت و نتایج مثبت همراه باشد که اجرای طرح با انتخاب الگویی مناسب با توجه به شرایط فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی، بررسی موانع، تدوین استانداردهای لازم، نحوه تأمین هزینه‌های ناشی از اجرای فرایند خصوصی‌سازی، تدوین مقررات لازم برای اجرای مراحل آن و پیش‌بینی نیروی انسانی لازم صورت گیرد. در همین حال، برخی دیگر از محققان، خاطرنشان ساختند که فرایند خصوصی‌سازی زمانی می‌تواند با موفقیت همراه باشد که به اصول خصوصی‌سازی بی‌توجهی نشود. این فرایند به صورت مقطعی و موردی یا کوتاه‌مدت اجرا نشود و در عین حال تجربه و دیدگاه‌های کارکنان مجری طرح، مد نظر قرار گیرد. همچنین به ایجاد رقابت و شفافیت در اجرای طرح توجه شود از ناهماهنگی در پرداخت دستمزدهای کارکنان اجتناب شود و اجرای فرایند از فرماندهی و رهبری مسنجمی برخوردار باشد. در مجموع گسترش زمینه‌های جلب مشارکت مردمی از طریق خصوصی‌سازی می‌تواند همراه با ایجاد تغییرات مهم در شاخص‌های بخش تربیت بدنی و ورزش باشد.

منابع

۱. احمدوند، محمدرحیم. (۱۳۷۴). تحلیلی پیرامون خصوصی‌سازی و روند آن، طی برنامه پنج ساله اول اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه تهران.
۲. احمد مهربانی، محمدرضا. (۱۳۷۹). بررسی اثرات خصوصی‌سازی بر کارایی واحدها در دانشگاه تهران.
۳. اصغرزاده، عبدالله (۱۳۷۴). خصوصی‌سازی و تأثیر آن بر مصرف انرژی، دانشگاه تهران.
۴. اکبری، حسین داوودی، دردانه. (۱۳۸۰). مدیریت خصوصی‌سازی. نشر مرکز پژوهش صنعتی آریانا.
۵. جوانمردی، محمدنبی. (۱۳۷۳). بررسی علمی خصوصی‌سازی بخشی در راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران. دانشگاه تربیت مدرس.
۶. حبیبی، علی. (۱۳۷۱). خصوصی‌سازی بنگاه‌های دولتی در کشورهای در حال توسعه. با نگاهی به وضع ایران. دانشگاه مازندران.
۷. حیدری، غلامرضا. (۱۳۷۷). طراحی مدل خصوصی‌سازی در ایران. صنعت برق ایران. دانشگاه تربیت مدرس.
۸. خوش‌خیر، امیر. (۱۳۷۷). بررسی و تحلیل آثار خصوصی‌سازی در سازمان تربیت بدنی. دانشگاه علوم و فنون مازندران.
۹. دلاور، علی. (۱۳۷۵). آمار در علوم تربیتی و تربیت بدنی، (نوشته لوییس کوهن و میشل هالیدی). دانشگاه عامه طباطبایی.
۱۰. رضوی، سیدمحمدحسین. بلوریان، محسن. (۱۳۸۲). مدیریت ورزشی معاصر. تألیف جانت بی‌پارکس و همکاران. انتشارات نور. ص ۱۱۵.
۱۱. صادق‌زاده، جواد. (۱۳۷۸). بررسی امکان‌سنجی خصوصی‌سازی راه‌آهن، دانشگاه تهران.
۱۲. طاهری، رویین. (۱۳۷۹). به کارگیری روش ساخت، بهره‌برداری و انتقال (Bot) در توسعه نیروگاه‌های ایران. دانشگاه تهران.
۱۳. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه منابع انسانی. ص ۲۴.
۱۴. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه تجهیزات ورزش سازمان تربیت بدنی.
۱۵. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه منابع مالی. ص ۲۱.
۱۶. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعه تفصیلی توسعه ورزش تعلیم و تربیتی. سازمان تربیت بدنی.
۱۷. طرح جامع ورزش کشور. (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه ورزش قهرمانی. سازمان تربیت بدنی.
۱۸. عبدالله‌پور، احمد. (۱۳۷۳). بررسی آثار خصوصی‌سازی شرکت‌های سهامی نکاجوب بر کارایی آن. دانشگاه تربیت مدرس.

19. Berg, Ellito, (1987), the role of Divestitnre in Economic Growth in privatization and Developmented: steve H. HANKE, 23-24. Sanfransisco: institue fer Contemporary studies press.
20. Glover, Troy Daniel, (2000), An examination of the relation ship between citizenship orientations and the way public leisure services are produced.
21. Gustafson, Thomes F. Mclean Daniel D. (1996). An Empirical Analysis of the Privatization of public Golf Courses in three Mojor United States cities.
22. Hanke, Steve H. (1987). Privatization and Development An introduction by steve H. Hanke. San Fransisco: institue for contemporary studies press.
23. Mc Pherson, M. Peter, (1987), the Promise of Privatization in Privatization and Development, ed, steve H. Hanke, 18. San fransisco: institute for Contemporary Studies Press.
24. Muzagaza, Caxton gabriel Chatiwa, (2001), the role of ideological and behavioral differences in Privatization Problema is transition in transition economies (the context of zimbowe) walben university.

پروپوزیشن کاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی